

Lahden kaupunginvaltuusto 9.6.2025

KD valtuustoryhmän aloite

Oppimisen tuen uudistukseen tarkoitettujen varojen oikein kohdentaminen

Oppimisen tuki muuttuu esi- ja perusopetuksessa tullen voimaan 1.8.2025. Uudistuksen myötä entinen kolmiportainen tuki jää historiaan. Tavoitteena on, että jatkossa lapsi tai nuori saa tukea mahdollisimman varhain ja ensi sijassa omassa opetusryhmässään. Samaan aikaan opettajien vastuu tukitoimien toteuttamisessa kasvaa. Uudistuksella hallitus tavoittelee työrauhan, kouluhyvinvoinnin sekä oppimistulosten paranemista.

Tuessa on lakisääteisiä uusia velvoitteita ja rajoituksia, jotka täytyy toteuttaa oikein. Uudessa oppimisen tuessa tukimuodot jaetaan ryhmämuotoisiin ja oppilaskohtaisiin tukitoimiin. Jokaisen opettajan tulee suunnitella opetuksensa jatkossa siten, että huomioi opettamiensa ryhmien erityistarpeet ja rakentaa opetuksensa tukemaan niitä. Tämän voi toteuttaa monin eri tavoin, kunhan pidetään huoli siitä, että tarpeellista tukea järjestetään. Uudistus siis vahvistaa lapsen ja oppilaan oikeutta saada ryhmässä toteutettavia tukimuotoja, kuten opettajan antamaa yleistä tukiopetusta, opettajan antamaa opetuskielen tukiopetusta tai erityisopettajan antamaa opetusta muun opetuksen yhteydessä. Tuen uudistuksessa vahvistetaan oppimisen edellytyksiä tukevan toimintakulttuurin merkitystä. Sen lähtökohtana on inklusiivisen toimintakulttuurin kehittäminen ja ryhmäkohtaisesti toteutettavat järjestelyt sekä näiden johtaminen.

Toimintakulttuurin muutos ei voi tapahtua ilman muutoksia. Kun velvoite on uusi, muutos vaatii työtä. Työ vaatii tekijöitä ja työvälineitä. Tästä johtuen opetuksen järjestäjälle tuleekin velvollisuus varata tietty resurssi ryhmäkohtaisiin tukimuotoihin. Tämä resurssi on 0,122 x koulun oppilasmäärä, mikä tarkoittaa esimerkiksi 400 oppilaan koulussa 49 tuntia ryhmäkohtaista tukea normaalien tuntien lisäksi/yhteyteen. Mikäli nämä ryhmäkohtaiset tukimuodot eivät riitä, tulee oppilaalle lisäksi järjestää oppilaskohtaista tukea joko säännöllisesti erityisopettajan tai erityisluokanopettajan pitämänä. Lisäksi osana uudistusta, elokuusta alkaen yleisopetuksen ryhmissä saa olla maksimissaan viisi oppilaskohtaista tukea saavaa oppilasta.

Tämän uudistuksen toteutukseen kunnille kohdennetaan pysyvää vuosittaista rahoitusta valtionosuuksina 100 miljoonaa euroa. Lahden osuus tästä valtion uudesta tuesta sivistyspalvelualueelta saadun tiedon mukaan on 1,6 miljoonaa euroa. Huomattavaa on, että kunnille tuleva rahoitus on yleiskatteellista ja se tarkoittaa sitä, että kunnat päättävät itse rahoituksen kohdentamisesta.

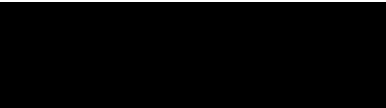
Koska lainsäädäntö asettaa selkeitä velvoitteita tuen järjestämiseen ja toteuttamiseen, rahoitus pitää kohdentaa kokonaisuudessaan esi- ja perusopetusta antavien yksiköiden tarpeisiin tässä asiassa, sillä ilman lisäeuroja ei voi esimerkiksi palkata lisää opettajia, erityisopettajia ja erityisluokanopettajia, perustaa uusia pienryhmiä eikä lisätä jakotunteja ja tukiopetusta.

Ryhmäkohtainen tuki vaatii siis toimiakseen resursointia. Tukimuodot ovat käytännöllisiä: samanaikaisopettajuutta ja yhteisopettajuutta voi toteuttaa, kun opettajia on ryhmällä käytössä kaksi. Kielitietoinen opetus ja lukutaidon tai tarkkaavuuden tukeminen vaativat lisäksi usein eriyttäviä paperi- ja sähköisiä materiaaleja, sermejä, eriyttäviä tiloja sekä henkilöstön koulutuksia. Koulukielen opetusta oppiaineiden yhteydessä voidaan antaa pienelle ryhmälle, tukiopetusta voidaan antaa myös oppituntien ulkopuolella ja erityisopettajan opetusta muun opetuksen yhteydessä – nämäkin vaativat ihmisiä ja työtunteja ja yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa. Ryhmäkohtainen tuki on toimintakulttuurin muutos, joka ei synny tyhjästä eikä varsinkaan, jos eriyttävät materiaalit tai henkilötyötunnit vähenevät.

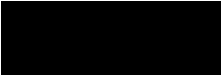
- Esitämme, että resursoimme täysimääräisesti valtion oppimisen tuen uudistukseen varaamat rahat tämän muutoksen läpiviemiseen. Näin turvaamme, että oppimisen tuen uudistus kohdentuu asianmukaisesti ja kouluille saadaan materiaali- ja henkilöstöresurssia esim. vakinaistamalla ns. koronarahalla hankittuja lisäresursseja tai rekrytoimalla mahdollista uutta henkilöstöä ja kustantamalla yhteis-, samanaikais- ja tukiopetuksia.

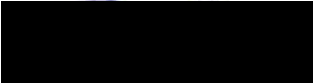
Lisäksi tällä rahalla on opettajien mahdollista hankkia tarvitsemiaan eriyttäviä materiaaleja ja oppimisalustoja opetukseen. Tämä on tehtävä ajoissa, vaikka tietyt yksityiskohdat vielä ovat epäselviä. Haluamme myös korostaa, että tämä valtuustoaloite on syytä käsitellä pikaisesti, jotta ryhmäkohtainen tuki ja toimintakulttuurin muutos saadaan käyntiin lukuvuoden 2025–2026 alusta.

Tämä on tuen muutoksella tavoitellun oppimistulosten parantumisen ja koulurauhan kohentumisen kannalta olennaista ja lahtelaisten lasten ja nuorten kiistaton etu. Mikäli ryhmäkohtaisen tuen suunnittelu ja resursointi on jo suunniteltu, toivomme saavamme siitä selvityksen. Ryhmäkohtaisen tuen resursointi pitää tehdä näkyväksi, sillä on viimekädessä valtuuston vastuulla, että se toteutuu.

Marjo Koponen

Sonja Falk

Pertti Arvaja

Eero Seesvaara

Johannes Toepfer, varavaltuutettu

Iida Hovi, varavaltuutettu